

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning av anpassad
grundskola vid Stenbocksskolan
i Ulricehamns kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Stenbocksskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i *hög utsträckning*, i *flera delar* eller i *låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Stenbocksskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa en mer ändamålsenlig organisation där lärarna har förutsättningar att följa upp och stämma av undervisningen med elevassistenterna och ge dem ett adekvat stöd.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla undervisningen genom att ge eleverna möjligheter att samarbeta och lära tillsammans samtidigt som den är anpassad utifrån varje enskild elevs förutsättningar.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla arbetet med att på ett anpassat sätt återkoppla till varje elev hur kunskapsutvecklingen ser ut i förhållande till betygskriterierna.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver se till att eleverna i anpassad grundskola har ändamålsenliga lokaler som uppfyller elevernas behov.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 29 november 2024 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:9252) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9–10 §§, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ och 11 kap. 2-3, 5, 8, 13 § skollagen (2010:800).

Läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn följer upp verksamhetens kvalitet och utifrån analyser genomför rektorn förbättringsåtgärder. Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet för att skapa en tillgänglig och flexibel lärmiljö. Rektorn ser också till att personalen får kompetensutveckling. Dock saknas förutsättningar för lärare att ge ett adekvat stöd till elevassistenterna.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar verksamheten och genomför förbättringsåtgärder. Av intervjuer och dokument framkommer att rektorn följer upp elevernas kunskapsutveckling och elevernas upplevelse av trygghet genom kontinuerliga möten och lärarnas dokumentation i den digitala lärplattformen. I dokumentationen framkommer elevernas progression tydligt genom beskrivningar av vad eleverna klarat av och vad nästa steg i utvecklingen är samt vilka betyg eleverna uppnår. När det handlar om undervisningen har specialpedagogen och rektorn ett tätt samarbete där de analyserar undervisningen och ser att struktureren på undervisningen skiljer sig åt mellan de olika klasserna. Specialpedagogen är ute i verksamheten för att stötta och vägleda elever och lärare i olika undervisningssituationer, vilket sedan rektorn stämmer av med specialpedagogen.

Lärarna säger att rektorn gör spontana besök i klassrummen och följer upp dessa på medarbetarsamtalen. Ett annat forum för att följa upp verksamheten är elevhälsans möten där lärare är med och områden som måluppfyllelse och frånvaro lyfts. För att ta reda på elevernas upplevelse av trygghet genomförs elevenkäter som är utformade för att passa den anpassade grundskolans elever. Varje vecka skriver också eleverna loggbok där frågor om trygghet lyfts. Även elevernas vårdnadshavare är delaktiga i trygghetsarbetet genom enkäter. Kuratorn är aktiv i trygghetsarbetet genom att fånga upp signaler på otrygghet från elever och enkäter. Rektorn tar del av trygghetsarbetet genom möten med elevhälsan, där rektorn kan konstatera att eleverna är trygga vilket beror på att de har goda relationer med personalen. Ulricehamns kommun har beslutat om övergripande utvecklingsområden i det systematiska kvalitetsarbetet. Varje skolenhet arbetar med dessa områden utifrån just den aktuella verksamhetens behov som grundar sig på de analyser som respektive rektor har gjort. Den anpassade grundskolan ingår nu i ett forskningsprogram som handlar om kunskapsuppdraget inom anpassad grundskola (KASK). Rektorn styr och prioriterar områden att arbeta med inom forskningsprogrammet utifrån den analys rektorn gjort av verksamhetens resultat och behov. Utvecklingsarbetet sker i dialog med personalen. Då analysen visar att elevernas sociala förmågor har varit en utmaning för personalen att hantera har de tillsammans med rektorn beslutat att arbeta med gruppdynamik. Lärarna valde att arbeta med gruppdynamiken speciellt i ämnena musik och idrott. Lärarna dokumenterar elevernas utveckling i loggböcker, men även elevassistenterna och studie- och yrkesvägledaren (SYV) är med i utvecklingsarbetet.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn till viss del leder och organiserar en tillgänglig och flexibel lärmiljö, men det saknas förutsättningar för lärarna att följa upp undervisningen med elevassistenterna och ge dem stöd. Eleverna kan läsa ämnen enligt grundskolans läroplan på en angränsande grundskola. Av intervjuer och dokument framkommer att rektorn organiserar den pedagogiska lärmiljön så att den anpassas till elevernas behov och förutsättningar genom att eleverna har tillgång till individanpassade lärmiljöer. Lärarna använder också hjälpmedel i undervisningen som exempelvis tidshjälpmedel. Den sociala lärmiljön anpassas genom att rektorn skapar elevgrupper efter elevernas sociala och intellektuella förmåga. Det finns en gemensam mötestid en timme varje vecka då lärare och elevassistenter ska stämma av planering och utvärdering av undervisningen. Dock visar granskningen att det saknas förutsättningar för lärarna att ge ett adekvat stöd till elevassistenterna att genomföra undervisningen eftersom elevassistenterna har svårt att delta då de stödjer eleverna vid förflyttning till annan verksamhet. Även vid skoldagens början saknas förutsättningar för elevassistenter och lärare att stämma av med varandra då

elevassistenterna ofta är med eleverna då. Lärarna träffar de andra lärarna på de anpassade skolorna en till två gånger i månaden på pedagogmöte, i forskningscirklar och på APT, då det finns tillfällen att diskutera undervisningen. Möten hålls också med lärare från grundskolan som undervisar elever i den anpassade grundskolan, då lyfts kursplaner och bedömning. Lärarna används utifrån sin kompetens och är legitimerade lärare. I Ulricehamns kommun håller skolorna stängt fem gånger per år för kompetensutvecklingsdagar då personalen bland annat arbetar med KASK. Det ordnas även riktade kompetensutvecklingsdagar för elevassistenterna 2-3 gånger per termin eftersom rektorn och huvudmannen är medvetna om elevassistenterna betydelse för elevernas kunskapsutveckling. Kommunen ger också möjlighet för elevassistenterna att vidareutbilda sig och ger lärarna möjlighet att läsa till speciallärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa en mer ändamålsenlig organisation där lärarna har förutsättningar att följa upp och stämma av undervisningen med elevassistenterna och ge dem ett adekvat stöd.

Skolinspektionens granskning visar att det saknas tillräckliga förutsättningar för lärare att ge stöd åt elevassistenterna. Det finns inte tillräckligt med tid för att planera och följa upp den undervisning som genomförs av elevassistenterna. Det innebär att det läggs ett stort ansvar på elevassistenterna istället för den lärare som ansvarar för undervisningens planering, anpassning och uppföljning.

Av skollagen framgår att alla elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling så att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjlighet enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn organiserar verksamheten så att det finns förutsättningar för elevassistenterna som ska utföra delar i undervisningen att få information om syftet med undervisningen och hur de på bästa sätt kan stötta varje elev. Det behöver också finnas möjligheter för elevassistenterna att föra vidare relevant information till ansvarig lärare. Elevassistenterna har en betydelsefull roll i

undervisningen då de för många elever bidrar till att eleverna upplever lärmiljön trygg. För att undervisningen ska hålla god kvalitet är det avgörande att det finns samverkan mellan lärarna och elevassistenterna.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen.

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Undervisningen är anpassad till elevernas kunskapsnivå och förutsättningar vilket gynnar elevernas kunskapsutveckling och stärker deras motivation. Lärarna ger ett aktivt lärarstöd och eleverna har tillgång till hjälpmedel som är anpassade efter deras behov. Undervisningen är strukturerad och välbekant och syftet med undervisningen förklaras för eleverna. Dock ges få möjligheter för eleverna att samarbeta och lära tillsammans.

Varierad och stimulerande undervisning

Granskningen visar att undervisningen varierar och elevernas ges ett aktivt lärarstöd och lärarna använder individanpassade hjälpmedel. I intervjuer och lektionsobservationer framkommer att arbetsuppgifter anpassas och varierar efter elevernas olika förutsättningar och behov. Arbetssättet varierar på olika sätt exempelvis genom teori och praktik. Eleverna får också ta pauser för att gå och hämta ett glas vatten eller ett avbrott för att genomföra en rörelselek. Eleverna är också delaktiga i upplägget på lektionerna genom att de kan säga till och ge exempel på någon aktivitet som lärarna sedan genomför. Under lektionen får eleverna mycket stöd genom att lärarna och elevassistenterna går runt för att se till att alla förstår arbetsuppgiften och arbetar på. Elever som behöver stöd under lektionens gång får snabbt hjälp av personalen. Lärarna menar att relationerna med eleverna är viktiga för motivationen och för att utmana ett steg längre och få eleverna att prova nya saker.

Lärarna tydliggör också elevens lärande genom att visa på deras progression vilket också stärker elevernas motivation. Lärarna använder individanpassat material och hjälpmedel i undervisningen som bildstöd, tidshjälpmedel, ståstol och eleverna har egna datorer med rättstavningsprogram och andra appar som stöd. Lärarna påpekar också att repetition är en viktig del i elevernas lärande och att eleverna får förutsättningar att använda den nya kunskapen i olika situationer. Kommunen har ett avtal med hjälpmedelscentralen där man hyr utrustning för specifika elevers behov. Lärarna har också möjlighet att anskaffa fler hjälpmedel om eleverna har behov av det.

Strukturerad undervisning

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad och välbekant för eleverna, samt att lärarna tydliggör syftet för eleverna. Dock kan arbetet med att låta eleverna samarbeta och lära tillsammans öka. I intervjuer och lektionsobservationer framkommer att lektionerna har ett logiskt flöde som ofta börjar med en repetition av vad de gjorde förra tillfället de hade ämnet. Alla skoldagar börjar med att en tydlig och välbekant struktur där en elev får hålla i samlingen där datum, namnsdag och dagens schema med bildstöd sätts upp på tavlan. Därefter tydliggör läraren lektionens innehåll genom en muntlig genomgång på en individanpassad nivå. Repetition av vad de tidigare gjort kan ske på olika sätt, exempelvis genom att spela memory med text och bild som hör ihop. Lektionerna avbryts också med regelbundna rörelseaktiviteter vid byte av ämne eller aktivitet. Lektionerna avslutas med att läraren sammanfattar och repeterar vad som gjorts och frågar eleverna vad de lärt sig. Lärarna förenklar och tydliggör syftet med lärandet genom att förklara när kunskapen är bra att ha i vardagen, som exempelvis att kunna klockan för att passa tider. Eleverna säger att lärarna är tydliga med vad eleverna ska lära sig och de får även en dokumentation över vad ämnet ska innehålla som stöd för minnet. Ibland kan läraren visa läroplanen, för att tydliggöra vad som krävs för att få ett visst betyg i ämnet. Elever och personal säger i intervju att det är sällan som eleverna får lära och arbeta i grupp. Någon lärare menar att det kan vara svårt för eleverna att arbeta tillsammans.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla undervisningen genom att ge eleverna möjligheter att samarbeta och lära tillsammans samtidigt som den är anpassad utifrån varje enskild elevs förutsättningar.

Skolinspektionens granskning visar att alla elever inte ges möjlighet att lära tillsammans och möjlighet att samarbeta för att lösa uppgifter. För flera elever genomförs undervisningen i stor utsträckning enskilt.

Av skollagen framgår att den anpassade grundskolan ska ge eleverna en för dem anpassad utbildning som ger kunskaper och värden och utvecklar elevernas förmåga att tillägna sig dessa. Av läroplanen framgår att målet är att varje elev efter genomgången anpassad grundskola kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga. Läraren ska planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt ta hänsyn till varje enskild individs behov och förutsättningar.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna utvecklar undervisningen så att eleverna ges möjlighet att samarbeta och lära tillsammans. Lärarna behöver planera undervisningen så att det skapas möjligheter för elever att delta i gemensamma aktiviteter utifrån sina olika förutsättningar. Gemensamma aktiviteter behöver ske kontinuerligt och på ett varierat sätt samt i olika konstellationer. Uppgifterna behöver anpassas efter elevens behov och förutsättningar. Det kan till exempel handla om att eleverna löser uppgifter i par och sedan diskuterar i en större grupp, eller att uppgiften är utformad så att alla elever behöver bidra för att lösa den. Läraren behöver tänka på hur elevens behov och förutsättningar påverkas av olika gruppammansättningar.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ och 11 kap. 2 § skollagen.
Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Det finns ett planerat arbete där, studie- och yrkesvägledare ingår, för att ge eleverna förutsättningar till ett aktivt deltagande i samhället. Eleverna får konkreta erfarenheter av närsamhället genom olika aktiviteter där ett jämställdhetsperspektiv ingår. Det pågår ett aktivt arbete med att skapa en trygg skolmiljö.

Delta i samhällsliv

Granskningen visar att det finns ett planerat och aktivt arbete, där studie- och yrkesvägledare (SYV) ingår, för att ge eleverna förutsättningar till aktivt deltagande i samhället. Eleverna deltar också i aktiviteter som syftar till att utveckla deras personliga utveckling. Av intervjuer och inskickad dokumentation framgår att det finns ett planerat arbete för att eleverna ska kunna delta aktivt i samhället. Det finns ett planerat arbete där eleverna får göra studiebesök på flera ställen som exempelvis ungdomsmottagningen, banken och brandkåren, de får även öva på att använda lokaltrafiken. Eleverna får också utöva olika idrottsaktiviteter som skidåkning, och de har besökt en fiskeklubb. Kommunen har ett program för kulturutbud för olika årskurser. SYV är ofta med i den anpassade grundskolans verksamhet vilket ger tillfällen att diskutera yrken och framtid. Kommunen har en samhälle - skola samordnare som hjälper skolorna med lämpliga kontakter med näringsliv. Samordnaren håller bland annat i ett ungdomspolitiskt forum där två av eleverna i anpassade grundskolan är med. Inför gymnasievalet arbetar skolan med tema om olika yrken, där de varit ute och intervjuat på olika arbetsplatser och representanter för olika yrken har besökt skolan. Genom att SYV inför elevernas gymnasieval informerar eleverna och vårdnadshavarna om aktuella program och kurser får eleverna tillfälle att bli medvetna om olika alternativ, sina egna möjligheter och tillfällen att fatta beslut. Eleverna får göra studiebesök på olika gymnasieskolor, praktik på det program de önskar gå på och följa undervisningen under en vecka i den gymnasieskola de söker sig till. I samband med gymnasievalet och i diskussioner om yrken lyfts jämställdhetsfrågorna på ett naturligt sätt. Lärarna fångar även upp jämställdhetsperspektivet i samband med uttalanden som bygger på stereotyper och fördomar om kön, som exempelvis att tjejer är svaga. Eleverna får förutsättningar att använda digitala verktyg/hjälpmiddel i undervisningen för att öka sin digitala kompetens. Lärarna och eleverna berättar att exempelvis faror på nätet och källkritik behandlas i undervisningen. De har även haft föräldramöten om ämnet.

Trygghet i sociala sammanhang

Granskningen visar att de på skolenheten bedriver ett arbete med att skapa trygghet där social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen ingår. Av intervjuer och inskickad dokumentation framgår att elevernas upplevelse av trygghet kartläggs genom enkäter, observationer och samtal med eleverna. Kuratorn ingår i skolans trygghetsarbete. Hen fångar upp om någon elev inte mår bra, lyfter ärendet på EHT och kartlägger situationen vid behov. Trygghetsenkäten är anpassad efter eleverna i den anpassade grundskolan, och lyfter områden i och utanför skolan som eventuellt upplevs otrygga av eleverna. Eleverna säger att de känner sig trygga på skolan och om

de skulle känna oro så har de flera vuxna som de kan vända sig till. Lärarna och elevassistenterna säger att om en incident händer så har de direkt samtal med de inblandade eleverna som då får råd och stöd. Det framkommer vidare att de två elevgrupperna samarbetar med varandra och personalen låter eleverna så långt som möjligt röra sig mellan lokalerna som ligger på angränsade skolor för att träffa andra elever. Emellertid framgår av intervju med eleverna att lokalernas utformning och placering begränsar elevernas självständighet. De har önskemål om att kunna röra sig mer fritt utanför skolan på exempelvis raster men att detta inte hörsammas av personalen. I dagsläget sker ingen samverkan med grundskolan vilket också begränsar elevernas möjlighet till social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen. Dock arbetar rektorn och specialpedagogen intensivt för att öka samarbetet med grundskolan, och de ser nu en viss förbättring av läget då rektorn på grundskolan är positiv till samverkan. Skolinspektionen ser positivt på rektorns arbete för att skapa samarbete med grundskolan eftersom det kan skapa fler möjligheter för eleverna att interagera med jämnåriga och gynna deras personliga utveckling. Skolinspektionen rekommenderar att rektorn fortsätter att utveckla samarbeten som möjliggör att eleverna får socialt umgänge med andra elever och därigenom hindrar ett utanförskap.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§ och 11 kap. 2, 3, 5, 11, 15–17, 19–23 §§ skollagen.

10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgr22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Granskningen visar att lärarna samverkar kring bedömningarna för att få en samsyn, även lärarna som har sin huvudsakliga undervisning på grundskolan samverkar i bedömningarna. Lärarna bedömer fortlöpande elevernas kunskaper och utifrån bedömningarna anpassas undervisningen. Dock behöver lärarna tydliggöra återkopplingen av bedömningarna till eleverna.

Samverkan

Granskningen visar att lärarna ges möjlighet att utveckla bedömarkompetensen genom samverkan vid bedömning och betygssättning. Av intervjuer och dokument framkommer att lärarna samverkar kring bedömningar av elevernas kunskaper där exempelvis tolkningar av elevarbeten ingår. Även de lärare som har sin anställning på grundskolan, som till exempel lärare i slöjd och bild, är med på möten med lärarna från den anpassade grundskolan då kursplaner och bedömning av elevernas kunskaper diskuteras. Vid några tillfällen har de även haft bedömningsdiskussioner med lärare på en annan anpassad grundskola som undervisar elever i årskurs 6. För att kvalitetssäkra bedömningarna och utveckla bedömarkompetensen använder lärarna Skolverkets bedömningsstöd. Då den nya läroplanen för anpassad grundskola implementerades genomfördes möten med lärare från angränsande kommuner då bedömningsfrågor diskuterades. Rektorn säger att de kommer återuppta samarbetet och även ordna så att lärarna i olika ämnesgrupper kan diskutera bedömning tillsammans. Lärarna arbetar med bedömning inom ramen för ordinarie planeringstid, men ibland lyfts bedömningsarbetet även inom arbetet med KASK.

Fortlöpande bedömning

Granskningen visar att lärarna fortlöpande bedömer elevernas kunskaper och tar hänsyn till elevernas kunskapsutveckling i den fortsatta planeringen och anpassningen av undervisningen. Däremot behöver lärarna synliggöra för eleverna deras progression i förhållande till betygskriterierna. Av intervjuer och dokument framkommer att lärarna bedömer och dokumenterar kontinuerligt elevernas progression och utvecklingsbehov i en digital lärplattform. Där ingår elevernas individuella utvecklingsplan och eventuella åtgärdsprogram och dessa kan vårdnadshavare och elever ta del av. Bedömningarna av elevernas kunskap sker kontinuerligt under terminens gång och färgkodas så det framgår när eleven nått de olika betygskriterierna och vad nästa steg i utvecklingen är för att lärarna ska kunna anpassa undervisningen. Lärarna använder olika metoder för att ta reda på eleverna kunskaper, till exempel kan eleverna få redovisa sina kunskaper i ämnet för sina klasskamrater digitalt och/eller muntligt i en samling. Under utvecklingssamtalen

redogör lärarna för hur eleverna ligger till kunskaps- och betygsmässigt men det saknas regelbundna avstämningar med eleverna där lärarna på ett anpassat sätt redogör för elevens kunskapsutveckling i förhållande till betygskriterierna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla arbetet med att på ett anpassat sätt återkoppla till varje elev hur kunskapsutvecklingen ser ut i förhållande till betygskriterierna.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna sällan eller aldrig förmedlar till eleverna deras progression i förhållande till betygskriterierna.

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var den anordnas. En likvärdig utbildning innefattar även att elever bedöms på ett så likvärdigt sätt som möjligt. Bedömningarna ska återkopplas till eleverna på ett för dem anpassat och framåtsyftande sätt. Återkopplingen är en viktig del för att gynna elevens delaktighet vilket framgår av författningarna.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna samlar in betygsunderlagen och därefter fattar beslut om vilken återkoppling eleverna ska få. Läraren behöver visa varje elev hur kunskapsutvecklingen och lärandet ser ut i förhållande till konkretiserade kriterier för bedömning. Återkopplingen till eleverna ska vara framåtsyftande vilket stärker elevernas förståelse för vad de lärt sig och vad de behöver utveckla vidare. Det handlar om att delge elever bedömningar på ett sådant sätt att det skapar förståelse för målen och gör dem delaktiga i deras fortsatta lärande och även i undervisningen som bedrivs.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattade motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Huvudmannen ger rektorn behovsanpassat stöd att leda och utveckla utbildningen. Huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet utifrån insamlad information. Däremot har huvudmannen inte gett tillräckliga förutsättningar så att elevernas behov av ändamålsenliga lokaler kan tillgodoses.

Behovsanpassat stöd till rektor och skolenheten

Granskningen visar att huvudmannen, utifrån god kännedom om verksamheten, ger rektorn ett behovsanpassat stöd. Huvudmannen underlättar även kontakter med omgivande samhälle och andra aktörer. Av intervjuer och dokumentation framgår att det finns olika stödstrukturer för att rektorn ska kunna leda och utveckla den anpassade grundskolan. Genom kontinuerliga möten med rektorn ges utrymme att lyfta frågor från verksamheten till huvudmannanivå. Rektorn har stöd genom skolutvecklingsenheten där en utvecklingsledare ger stöd i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorn har förutom administrativa stödfunktioner även tillgång till bland annat en SYV med kompetens för skolformen och som har en aktiv roll inför övergången till anpassad gymnasieskola. Den anpassade grundskolan har en egen skolsköterska och kurator, de kan på så sätt följa eleverna genom skolåren. Kommunen har ett avtal med hjälpmedelscentralen där man hyr utrustning för specifika elevers behov. Huvudmannen säger att det är viktigt att rektorn ingår nätverk där rektorn kan samverka med andra rektorer. Det sker till exempel genom arbetet med KASK där flera kommuner ingår. Dock försvåras samverkan med andra skolformer på grund av skolenhetens placering. Huvudmannen gynnar kontakter med omgivande samhälle genom att erbjuda eleverna konkreta upplevelser i olika verksamheter. Det finns ett kulturutbud där Kultur och fritids anordnar aktiviteter som exempelvis bio och teater. Samordnaren för skola – arbetsliv har en plan för anpassad skola. Eleverna får också pröva fritidsaktiviteter som att åka skidor, skoter och fiska. Författare och politiker kommer också på besök och berättar om sina arbeten. Kommunen ordnar transporter vid de olika besöken.

Självständig aktör, långsiktighet och systematik

Granskningen visar att huvudmannen följer upp verksamheten och gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet. Av intervjuer och dokumentation framgår att huvudmannen regelbundet följer upp elevernas kunskapsutveckling, elevernas närvaro och aktuella frågor som hur arbetet med skolans utvecklingsprogram (IFOUS KASK) fortgår. Huvudmannen efterfrågar och tar även del av skolans fortlöpande dokumentation genom kommunens lärplattform. I januari 2023 gjordes en kartläggning av den anpassade skolans utvecklingsbehov där bland andra

verksamhetschef, utvecklingsledare och rektor deltog. Genom kartläggningen framkom att eleverna var trygga och personalen var engagerad och hade elevfokus. Huvudmannen gör en egen bedömning av verksamhetens måluppfyllelse och i analysen framkommer bland annat att lärarna behöver mer kunskap om hur undervisningen ska anpassas så att alla elever får förutsättningar att utvecklas optimalt vilket nu sker genom en kompetensutveckling inom området KASK.

Granskningen visar att huvudmannen arbetar för att ge verksamheten i vissa avseenden förutsättningar för undervisningens genomförande, men lokalerna fyller inte verksamhetens behov. Av intervjuer och dokumentation framgår att huvudmannen ger skolenheten förutsättningar gällande tidsenliga lärverktyg och behovsanpassad utrustning bland annat genom ett avtal med hjälpmedelscentralen där man hyr utrustning för specifika elevers behov. Huvudmannen arbetar också för att skapa en attraktiv arbetsplats genom att ge lärarna goda förutsättningar att utbilda sig till speciallärare. Huvudmannen har även satsat extra på att ge elevassistenterna kompetensutbildning bland annat genom SPSM (specialpedagogiska skolmyndigheten) och utvecklingsprogrammet KASK. Även om huvudmannen känner till det ökade elevantalet i anpassad grundskola har inte huvudmannen haft en långsiktig planering för att skolenheter ska kunna ta emot eleverna. Dock finns nu ett politiskt beslut om att bygga tre nya högstadieskolor där den anpassade grundskolan ska ha en naturlig plats och ändamålsenliga lokaler. Eleverna i Stenbocksskolan har dock inte nuläget lokaler som möter elevernas behov. De två klassrummen är fördelade på två byggnader som ligger i närheten av varandra vilket försvårar den sociala tillgängligheten. En viss anpassning av lokalerna har skett men de är inte tillräckligt tillgänglighetsanpassade och har ingen skolgård där eleverna kan visats under raster då en bilparkering ligger i anslutning till lokalerna. Eleverna behöver även ständigt förflytta sig då slöjd är på en skola, bad/simning på en annan skola och idrott på ytterligare en skola. Dessutom ligger matsalen inte heller på elevernas skola utan en bit bort. Alla förflyttningar är en utmaning för både elever och lärare då det behövs extra personal om någon elev behöver extra hjälp och stöd vid de dagliga förflyttningarna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver se till att eleverna i anpassad grundskola har ändamålsenliga lokaler som uppfyller elevernas behov.

Skolinspektionens granskning visar att eleverna på Stenbocksskolan har lokaler som inte uppfyller elevernas behov av en tillgänglig lärmiljö. Det innebär att eleverna får en

undervisning som begränsar elevernas behov att känna sig integrerade med varandra och övriga skolors verksamhet.

Av skollagen framgår bland annat att huvudmannen har ansvar för att utbildningen genomförs i enlighet med skolförfattningarna och att kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter elevernas olika förutsättningar och behov.

Skolinspektionen rekommenderar att huvudmannen följer upp och analyserar behoven av lokaler och utrustning för att syftet med utbildningen ska uppnås. Huvudmannen har ett ansvar att agera om resurser behövs på skolenheten för att kunna nå utbildningsmålen. Utifrån statistik om det ökande elevantalet inom anpassad grundskola behöver huvudmannen tillgodose elevernas behov av ändamålsenliga lokaler. Visserligen finns ett beslut där framtida skolbyggnader ska ge eleverna i den anpassade grundskolan ändamålsenliga lokaler men huvudmannen behöver se till att även nuvarande elever på Stenbocksskolan får bättre förutsättningar för en social och fysiskt tillgänglig utbildning.

På Skolinspektionens vägnar

X Camilla Adler

Beslutsfattare
Signerat av: Camilla Adler

X Ia Thun

Föredragande
Signerat av: Ia Thun

I handläggningen av ärendet har även utredare Gunilla Feiff medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med elevassistenter.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En digital gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 20 och 21 februari 2024. Besöket genomfördes av utredarna Gunilla Feiff och Ia Thun.

Stenbocksskolan i Ulricehamns kommun är en 7-9 skola och har sex elever i årskurs 8 och fem elever i årskurs 9. Elevernas läser ämnen. Skolans leds av en rektor som även är rektor för övriga anpassade skolor i Ulricehamns kommun.

Bilaga 3 Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i planerad kvalitetsgranskning i Stenbocksskolan i Ulricehamns kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den planerade kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver skapa en mer ändamålsenlig organisation där lärarna har förutsättningar att följa upp och stämma av undervisningen med elevassistenterna och ge dem ett adekvat stöd.
--

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 2: Lärarna behöver utveckla undervisningen genom att ge eleverna möjligheter att samarbeta och lära tillsammans samtidigt som den är anpassad utifrån varje enskild elevs förutsättningar.
--

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 3: Lärarna behöver utveckla arbetet med att på ett anpassat sätt återkoppla till varje elev hur kunskapsutvecklingen ser ut i förhållande till betygskriterierna.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 4: Huvudmannen behöver se till att eleverna i anpassad grundskola har ändamålsenliga lokaler som uppfyller elevernas behov.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: